

Lietas Nr. C28248415
Lietas arhīva Nr. CA-2212-16/23

SPRIEDUMS Latvijas Republikas vārdā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs M.Sviķis

tiesneši: L.Volberga un G.Ozoliņa,

ar sekretāri I.Petrošjus,

piedaloties prasītāja UAB “Sargaso Grupe” pārstāvim zvērinātam advokātam/pers. A/ un atbildētāja SIA “Euro Trading Company” pārstāvim /pers. B/,

2016.gada 10.oktobrī izskatīja atklātā tiesas sēdē Rīgā, Brīvības bulvārī 34, civillietu UAB “Sargaso Grupe” prasību pret SIA “Euro Trading Company” par parāda un likumisko nokavējuma procentu piedziņu sakarā ar SIA “Euro Trading Company” apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 8.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 17.martā UAB “Sargaso Grupe” (turpmāk-prasītājs) cēla Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesā prasību pret SIA “Euro Trading Company” (turpmāk – atbildētājs) par parāda un likumisko nokavējuma procentu piedziņu, ar kuru lūgts:

- piedzīt no atbildētāja pamatparādu 3'322,19 euro;
- piedzīt no atbildētāja par laiku līdz 2015.gada 20.februārim aprēķinātos likumiskos nokavējuma procentus 124,55 euro;
- noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos nokavējuma procentus no nesamaksātās pamatparāda summas;
- piedzīt no atbildētāja visus prasītāja samaksātos tiesāšanās izdevumus.

2015.gada 15.maijā tiesā saņemti atbildētāja paskaidrojumi, norādot, ka prasības pieteikums ir pilnībā nepamatots un lūdz prasības pieteikumu noraidīt.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2016.gada 8.marta spriedumu prasība apmierināta, piedzenot no atbildētāja par labu prasītājam pamatparādu 3'322,19 euro, likumiskos procentus par laiku no 2014.gada 4.septembra līdz 2015.gada 20.februārim 124,55 euro un tiesas izdevumus 377,31 euro, kopā 3'824,05 euro. Noteiktas prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētāja likumiskos procentus – astoņus procentpunktus virs procentu pamatlīkmes no nesamaksātās parāda pamatsummas 3'322,19 euro, ievērojot, ka procentu summa kopumā nepārsniedz pamatparāda 3'322,19 euro apmēru.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka lietā nav strīda par to, ka pušu tiesiskās attiecības nosaka 2014.gada 9.jūlija līgums par zāģmateriālu piegādi. Atbilstoši Līguma 7.2.punkta noteikumiem visi strīdi, kas radušies Līguma darbības laikā tiek izskatīti Latvijas tiesību aktos noteiktajā kārtībā. Savukārt Līguma 8.1.apakšpunkts nosaka, ka gadījumos, kas nav noteikti līgumā, puses vadās pēc Latvijas Republikas likumdošanas. Tādējādi gan prasītājam, gan arī atbildētājam strīda izšķiršanā ir saistoši Latvijas Republikas likumi. Pārnacionālās normas piemērojamas, ja kādu no strīdīgām attiecībām nenosaka līgums vai Latvijas likums.

Tiesa konstatējusi, ka 2014.gada 9.jūlijā prasītājs un atbildētājs noslēdza līgumu par zāģmateriālu piegādi. Atbilstoši līgumam veikti divi zāģmateriālu pasūtījumi. 2014.gada 28.augustā prece piegādāta atbildētājam. Tādējādi tiesa konstatēja, ka puses noslēgušas piegādes līgumu Civillikuma 2107.panta izpratnē. Prasītājs un atbildētājs ir vienojušies par darījuma būtiskajām sastāvdaļām, ar nolūku savstarpēji saistīties un, saskaņā ar Civillikuma 1533.pantu, līgums uzskatāms par galīgi noslēgtu un atzīstams par tiesīgu. Līgums noslēgts atbilstoši Civillikuma prasībām, jo notikusi vienošanās par līguma galvenajām sastāvdaļām, kā neapstrīdēts tas ir spēkā esošs un pusēm saistošs.

Neviena no pusēm nav apstrīdējusi zāģmateriālu saņemšanas faktu. To apstiprina arī lietas materiāliem pievienotās starptautiskā prečutransporta pavadzīme, kuras 24.punktā atbildētāja pārstāvis ir parakstījis par kravas saņemšanu 2014.gada 28.augustā. Pavadzīme sagatavota, ievērojot likuma „Par Latvijas Republikas pievienošanu 1956.gada 19.maija Konvencijai par kravu starptautisko autopārvadājumu līgumu (CMR) un šīs konvencijas 1978.gada 5.jūlija protokolam” 1.pantu.

Atbilstoši Civillikuma 2109.panta noteikumiem, tā kā prasītājs ir piegādājis zāģmateriālus atbildētājam, pušu tiesiskās attiecības apspriežamas pēc pirkuma līguma noteikumiem.

Atbildētājs neatzīstot prasību, izteicis apgalvojumu, ka prasītājs nav izpildījis līguma noteikumus. Tāpēc uzskata, ka nav iestājies atbildētāja pienākums samaksāt par piegādāto preci – zāģmateriāliem. Likumdevējs Civillikuma 2039.pantā noteicis, ka vienpusēja atkāpšanās no pirkuma līguma nav pieļaujama pat arī tad, ja otra puse neizpilda savu saistību. Tādējādi, konstatējot preces neatbilstību pasūtījuma specifikācijai, atbildētājam bija jāizmanto līgumā un likumā noteiktās tiesības. Savu tiesību neizmantošana neatbrīvo atbildētāju no pienākuma samaksāt par saņemto preci.

Lietā nav strīda par to, ka prasītājs ir piegādājis atbildētājam pasūtījuma paredzēto zāģmateriālu daudzumu, tomēr tas nav atbildis pasūtījuma specifikācijai.

Saskaņā ar Līguma 5.2.punktu atbildētājs pretenzijas par saņemto zāģmateriālu kvalitāti varēja pieteikt 15 dienu laikā no dienas, kad zāģmateriāli tika piegādāti atbildētāja teritorijā, tas ir, līdz 2014.gada 12.septembrim. Turklāt puses Līgumā noteikušas, ka pēc šā termiņa noteicējuma izteiktās pretenzijas netiek pieņemtas.

Lietas materiāliem pievienotā elektroniskā pasta sarakste apstiprina, ka atbildētāja pārstāve 2014.gada 2.septembrī ir informējusi prasītāju par to, ka atbildētāja kvalitātes speciālists apskates laikā konstatējis, ka zāģmateriāli neatbilst pasūtījuma specifikācijā norādītajiem izmēriem, zāģmateriāli nav atbilstoši iepakoti, materiāli sākuši pelēt. Tāpat no tiesā iesniegtās elektroniskā pasta sarakstes izriet, ka pusēm notikusi sarakste par turpmāko rīcību ar zāģmateriāliem – atbildētājs ierosinājis veikt zāģmateriālu pārstrādi (pārveļēšanu).

Tādējādi ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem – elektroniskā pasta un Skayp sarakstes izdrukām, apstiprināts, ka atbildētājs ir informējis prasītāju

par piegādāto zāgmateriālu izmēriem un kvalitāti līgumā noteiktajā termiņā. Vienlaicīgi tiesa konstatējusi, ka aktu par materiālu neatbilstību kvalitātei atbildētājs sastādījis tikai 2014.gada 20.septembrī un nosūtījis to prasītājam tikai 2015.gada 25.septembrī. Aktā nav paredzēta vieta tā saskaņošanai no prasītāja puses. Tādējādi akts sastādīts vienpusēji. Turklāt akta sastādīšanas laikā bija jau iztecējis termiņš, kad saskaņā ar Līguma nosacījumiem (Līguma 5.2.punkts) atbildētājs varēja izmantot savas prekluzīvās tiesības pieteikts pretenziju par zaudējumu atfildzināšanu.

Bez tam pirmās instances tiesa atzina par nepamatotu atbildētāja argumentu, ka prasītājs rīkojies pretēji labai ticībai neapstiprinot šo aktu. No paša atbildētāja iesniegtās Skayp sarakstes izdrukās redzams, ka 2014.gada 9.novembrī, plkst.12:00:07 prasītāja pārstāvis piekritis atbildētāja pārstāves piedāvājumam attiecībā par zāgmateriālu pārvelešanu un interesējies par to, vai tas kādā veidā ir jāapstiprina („Mums tas kaut kādā veidā ir jāapstiprina?” lietas 68.lapa). Savukārt tieši atbildētāja pārstāve 2014.gada 9.novembrī, plkst.12:01:00 sniegusi atbildi „nē. Mēs pēc pārstrādes sagatavosim nepieciešamos dokumentus, un apmaksā būs samazināta par šo starpību” (lietas 68.lapa).

Kā to norādīja prasītāja pārstāvis tiesas sēdē, prasītājs nebūtu cēlis iebildumus pret preces cenas samazinājumu, kuru pamatoti attiecīgi dokumenti. Prasība par pilnas preces cenas piedziņu un nokavējuma procentu celta tāpēc, ka atbildētājs vispār nav veicis samaksu.

Pastāvot šādiem apstākļiem tiesa konstatēja, ka prasītājs atzinis atbildētāja tiesības samazināt preces cenu. Tomēr pierādījumi tam, ka puses, atbilstoši Līguma 5.2.punkta noteikumiem, būtu rakstveidā vienojušās par preces cenas samazinājuma apmēru vai jebkādu citu atbildētāja iespējamo zaudējumu apmēru, kā arī par samaksas termiņiem, tiesā nav iesniegti.

Tiesa arī konstatēja, ka atbildētājs ir iesniedzis pretrunīgas ziņas saturošus pierādījumus. No iepriekš norādītās Skayp sarakstes izriet, ka pārvelešana uzsākta 2014.gada 2.oktobrī, bet 2014.gada 19.novembrī tā vēl nav pabeigta. Turpretī 2014.gada 13.oktobra Faktūrrēķins Nr.332 apstiprina, ka kokmateriālu ēvelešanas pakalpojums atbildētājam sniegts no 2014.gada 29.septembra līdz 2014.gada 3.oktobrim. No faktūrrēķina izriet, ka ēvelešana veikta tikai 19,710 m³, lai gan 2014.gada 20.septembra atbildētāja sastādītajā aktā jau bija norādīts, ka pārvelešana veikta visai piegādātajai precei, norādot gan ēvelešanas izmaksas, gan zāgmateriālu vērtības samazinājumu pēc pārvelešanas. Ziņas, kas apstiprinātu aktā norādīto, ka pārvelešana veikta visai piegādātajai precei, kā arī to, ka pārvelelētās preces tirgus vērtība ir tāda, kādu to aktā norādījis atbildētājs, tiesā nav iesniegtas. Tādējādi ar tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem nav apstiprināts fakts, ka atbildētājs, kā tas norādīts atbildētāja vienpusēji sastādītajā aktā, ir cietis zaudējumus tieši 1'089,31 euro apmērā.

Pirmās instances tiesa atzina, ka atbildētājam konstatējama cenas samazinājuma tiesība, tomēr tā neatbrīvo atbildētāju no zaudējumu apmēra pamatošanas pienākuma. Turklāt atbildētājs, neatzīstot prasību, nav iesniedzis lūgumu par preces cenas samazinājumu. Tādējādi tiesai nav pamata lemt par piedzenamās summas samazināšanu atbilstoši atbildētāja zaudējumu apmēram.

Tāpat tiesa atzina par nepamatotu atbildētāja viedokli, ka prasītājam ir jāizved piegādātā prece no atbildētāja teritorijas un atbildētājam nav pienākuma samaksāt par piegādāto preci.

Līguma 5.3.punktā puses vienojušās par atbildētāja tiesībām nepieņemt zāgmateriālus, kuru izmēri nav iekļauti saskaņotajā specifikācijā. Savukārt Līguma 5.4.punktā puses vienojušās, ka atbildētājs pēc pušu vienošanās var atgriezt prasītājam zāgmateriālus, kuri neatbilst kvalitātes prasībām.

Atbildētājs nav iesniedzis tiesai pierādījumus, kas apstiprinātu Līguma 5.3.punktā noteikto tiesību izmantošanu Līguma 5.2.punktā noteiktajā termiņā. Ziņas, kas apstiprinātu, ka atbildētājs 15 dienu laikā no preces saņemšanas atbildētāja teritorijā ir atteicies zāgmateriālus pieņemt tiesā nav iesniegti. Turklāt kā tas izriet no tiesā iesniegtās elektroniskā pasta un Skayp sarakstes, 2014.gada 20.septembra akta un 2014.gada 13.oktobra Faktūrrēķina atbildētājs ir veicis piegādāto zāgmateriālu pārvelešanu. Kā arī elektroniskajā sarakstē apliecinājis, ka veiks samaksu. Tādējādi tiesa atzina, ka atbildētājs ir pieņēmis preci un sācis to valdīt un lietot kā īpašnieks. No atbildētāja iesniegto pierādījumu kopuma un arī no atbildētāja paskaidrojumiem neizriet, ka atbildētājs pārstrādājot zāgmateriālus būtu rīkojies kā prasītāja pilnvarnieks Civillikuma 2289.panta izpratnē.

Tāpat tiesa konstatējusi, ka lietā nav pierādījumu tam, ka puses, atbilstoši Līguma 5.3.punktam un Civillikuma 2041.pantam, būtu vienojušās par kvalitātes prasībām neatbilstošu zāgmateriālu atdošanu prasītājam. Nav arī cēls prasījums atbilstoši Civillikuma 2040.pantā noteiktajam.

Turklāt kā tas izriet no elektroniskā pasta sarakstes atbildētājs tikai 2014.gada 5.novembrī uzdevis prasītājam jautājumu, vai prasītājs izvedīs materiālus, kas atrodas atbildētāja teritorijā, norādot, ka var to glabāt tikai trīs mēnešu, tad materiālu nepieciešams izliet. Citi pierādījumi tam, ka atbildētājs Līgumā noteiktajā termiņā ir izmantojis Līguma 5.3., 5.4.punktā paredzētās tiesības, tiesai nav iesniegti.

Pamatojoties uz tiesā iesniegto pierādījumu kopumu, pirmās instances tiesa atzina, ka zāgmateriāli pēc 2014.gada 12.septembra ir pārgājuši atbildētāja īpašumā. Tādējādi prasītājam nav ne tikai pienākuma, bet arī tiesību rīkoties ar svešu lietu un izvest zāgmateriālus no atbildētāja teritorijas.

Pēc prasītāja pretenzijas saņemšanas atbildētāja elektroniskajā pastā izteiktos iebildumus tiesa vērtē kā neatbilstošus Līguma un likuma noteikumiem, turklāt novēlotus, ievērojot spriedumā iepriekš analizētos faktiskos apstākļus.

Arī Apvienoto Nāciju Organizācijas 1980.gada 11.aprīļa Konvencija par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma līgumiem (turpmāk – Konvencija), uz kuru atbildētājs atsaucies kā uz normatīvo aktu pamatojoties uz kuru izšķirams strīds, paredz atbildētāja tiesības izmantot tiesiskās aizsardzības līdzekļus un saņemt zaudējumu atfildzinājumu, tomēr neparedz tiesības nesamaksāt par preci. Saskaņā ar Konvencijas 53.pantu atbildētājam ir pienākums samaksāt cenu par preci, jo atbilstoši Konvencijas 49.panta 2.punkta un 82.panta 1.punkta noteikumiem atbildētājs ir arī zaudējis tiesības uz līguma laušanu.

Gan Konvencija, gan Civillikuma 2045.pants nosaka līgumu atcelšanas gadījumā atbildētāja kā pircēja pienākumu atdot zāgmateriālus tādā pašā stāvoklī, kādā viņš tos bija saņēmis. Tā kā atbildētājs rīkojies ar zāgmateriāliem kā ar savu mantu tos pārvelelējot, atbildētājam nepastāv iespēja atgriezt prasītājam piegādāto preci.

Atbilstoši norādītajam, tiesa konstatēja, ka atbildētājs ir pieņēmis prasītāja nosūtītos zāgmateriālus, brīvi rīkojies ar tiem, veicot pārstrādi, līdz ar to atbildētājam jāveic samaksa par preci. Tā kā atbildētājs nav iesniedzis tiesai pamatojumu atbildētāja zaudējumu apmēram, kas radies saistībā ar preces trūkumiem, kā arī nav lūdzis preces cenas samazinājumu, tiesai nav bijis pamata samazināt Līgumā paredzēto preces cenu. Prasības summas apmēru apstiprina lietas materiāliem pievienotais 2014.gada 25.augustā izrakstītais rēķins par kopējo summu 3'322,19 euro. Tādējādi tiesa atzina, ka prasība par parāda 3'322,19 euro piedziņu ir pamatota un apmierināma. Prasītājs aprēķinājis nokavējuma procentus par laiku no 2014.gada 4.septembra līdz 2015.gada 20.februārim. Tā kā preces cena netika samaksāta Līguma 3.4.punktā noteiktajā termiņā, turklāt puses nav vienojušās par citu samaksas termiņu, konstatējams Civillikuma 1652.panta pirmās daļas 3.punktā noteiktais parādnieka nokavējums. Līgumā puses nav paredzējušas nokavējuma procentu apmēru. Tādējādi prasītājam, atbilstoši Civillikuma 1757.pantā noteiktajam, uz likuma pamata ir radušās tiesības prasīt no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus par parāda samaksas nokavējumu. Tiesai nav bijis pamata apšaubīt prasītāja veikto likumisko nokavējuma procentu aprēķinu, arī atbildētājs to nav apstrīdējis. Tādējādi tiesa atzina, ka prasījums par likumisko nokavējuma procentu piedziņu par laiku no 2014.gada 4.septembra līdz 2015.gada 20.februārim ir pamatots un apmierināms, piedzenot no atbildētāja likumiskos nokavējuma procentus 124,55 euro apmērā. Tāpat prasītājam nosakāmas tiesības līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt astoņus procentpunktus virs procentu pamatlīkmes gadā no nesamaksātās parāda pamatsummas 3'322,19 euro, ievērojot, ka procentu summa kopumā nepārsniedz pamatparāda apmēru.

Par minēto spriedumu atbildētājs iesniedz apelācijas sūdzību, spriedumu pārsūdzot pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa ir nepamatoti konstatējusi, ka tiesiskajām attiecībām starp prasītāju un atbildētāju primāri ir piemērojami Latvijas likumi, nevis Apvienoto Nāciju Organizācijas 1980.gada 11.aprīļa Konvencijas par starptautiskajiem preču pirkuma-pārdevuma

līgumiem ("CISG") materiāli tiesiskais regulējums. Ņemot vērā to, ka gan Lietuva, gan Latvija ir konvencijas līgumslēdzējas valstis, Līgumam un no tā izrietošajam pušu saistībām primāri bija jāpiemēro CISG materiāli tiesiskais regulējums, kā to nosaka CISG 1.panta a) apakšpunkts. Tāpat nepieciešams norādīt, ka atbilstoši CISG 7.panta pirmās un otrās daļas regulējumam, interpretējot CISG regulējumu, pirmkārt, jāņem vērā tās CISG starptautiskais raksturs un nepieciešamība veicināt tās vienveidīgu piemērošanas sasniegšanu un godprātīgu ievērošanu starptautiskajā tirdzniecībā. Otrkārt, jautājumi, kas attiecas uz ar šo konvenciju regulējamiem jautājumiem, kuri nav tieši noteikti tajā, ir jāatrisina atbilstoši vispārējiem principiem uz kuriem tā balstīta un tikai pēc tam, nekonstatējot šādus principus, konvencijas neregulētie jautājumi atrisināmi, piemērojot Latvijas nacionālās tiesības.

Atbildētājs vērs tiesas uzmanību uz to, ka nolūkā nodrošināt CISG 7.panta pirmajā daļā minēto konvencijas starptautisko raksturu un vienveidīgo piemērošanu, tiesību doktrīnā ir vispārīgi atzīts, ka, interpretējot CISG regulējumu, tostarp jēdzienus un to saturu, ir jāatturas no jebkāda veida nacionālo tiesību ietekmes.

Norāda, ka tiesa, nepiemērojot CISG tiesību normas, nepareizi interpretējot Līguma noteikumus un nepareizi novērtējot faktiskos apstākļus un ir kļūdinjusies, nosakot jēdziena "rakstveidā" tiesisko saturu. CISG 13.pants *expressis verbis* paredz, ka "rakstveida forma" sevī ietver telegrammu un telexu, tomēr, ņemot vērā to, ka Konvencija tika pieņemta 1980.gadā, šīs normas tiesiskais tvērums nevar tikt reducēts tikai uz šiem pantā norādītajiem "formas" veidiem. Proti, atbilstoši CISG Konsultatīvās padomes viedoklim Nr.1, kas ir uzskatāms par autoritatīvo tiesību avotu CISG tiesību normu interpretācijai, attiecībā uz jēdzienu "rakstveidā" ir norādīts, ka puses var vienoties par to kāda veida rakstveida formu tās plāno izmantot. Tās var, piemēram, vienoties, ka tiek pieņemtas tikai papīra vēstules, kas nosūtītas, izmantojot noteiktu kurjeru pakalpojumu. Ja vien puses nav ierobežojušas rakstveida jēdzienu, tiek prezumēts, ka elektroniskā komunikācija arī tiek ietverta jēdziena "rakstveidā" tvērumā. Šo prezumciju var pastiprināt vai samazināt atkarībā no pušu iepriekšējās rīcības vai kopīgās prakses.

Atbildētājs secina, ka CISG kontekstā jēdziens "rakstveidā" ietver arī elektronisko formu. Turklāt puses Līgumā nav izdarījušas izņēmumus, ierobežojot jēdziena "rakstveidā" tvērumu atbilstoši CISG 6.pantam, tieši pretēji puses pat ir vairākkārt Līguma tekstā norādījušas, ka pieļaujama arī elektroniskā komunikācija, piemēram, Līguma 1.2.punktā un Līguma 8.7.punktā. Turklāt to, ka puses uzskatīja par pieņemamu elektronisko komunikāciju atbilstoši CISG 9.panta pirmajai daļai pastiprina arī pušu iepriekšēja prakse attiecībā uz Skype un e-pastu izmantošanu. Tādējādi ir viennozīmīgi skaidrs, ka konkrētās lietas ietvaros jēdziens "rakstveidā" ietver arī elektronisko saziņas formu.

Papildus tam norāda, ka arī CISG 11.pants *expressis verbis* nosaka, ka nav nepieciešams, lai pirkuma-pārdevuma līgums tiktu noslēgts vai apstiprināts rakstiskā formā vai lai tas pakļautos citai prasībai attiecībā uz formu. Tās var tikt pierādīts jebkuriem līdzekļiem. Savukārt CISG 12.panta atruna par formas nepieciešamību nav piemērojama, jo gan Latvija, gan Lietuva ir iesniegušas CISG 96.panta deklarāciju Apvienoto Nāciju Organizācijas Ģenerālsekretāram, ar kuru tās atteicās no rakstveida formas nepieciešamības. Tādējādi pat situācijā, kad puses atbilstoši CISG 29.panta pirmajai daļai Līgumu vēlētos grozīt, to varētu izdarīt vienkāršās vienošanās ceļā, kas panākta, izmantojot tādus elektroniskās saziņas veidus kā e-pasts vai Skype. Nozīme attiecībā uz pušu gribas atklāšanu ir piešķirama tieši nodomam, kuru atklāj atbilstoši CISG 8.panta pirmajai un trešajai daļai.

Ņemot vērā to, ka tiesa spriedumā ir konstatējusi to, ka ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem - elektroniskā pasta un Skayp sarakstes izdrukām, apstiprināts, ka atbildētājs ir informējis prasītāju par piegādāto zāģmateriālu izmēriem un kvalitāti līgumā noteiktajā termiņā, var secināt, ka paziņošanas pienākums par piegādātās preces trūkumiem "rakstveidā", kā to paredz Līguma 5.2.punkts, no atbildētāja puses tika izpildīts saprātīgā termiņā.

Tāpat tiesa nepamatoti nav konstatējusi atbildētāja un prasītāja starpā panākto vienošanos atbilstoši CISG 29.panta pirmajai un 46.panta trešajai daļai, tās tiesisko būtību un sekas. Tiesa kopumā nav ņēmusi vērā CISG 35.panta pirmo daļu kopsakarā ar minēto panta otrās daļas b) apakšpunktu. Proti, prasītājam bija vispārīgs pienākums piegādāt precī, kura pēc daudzuma, kvalitātes un apraksta atbilst izvirzītajām prasībām un kuras iepakojums atbilst līguma noteikumiem, tāpēc situācijā, kurā prasītājs pats ir atzinis, ka nav piegādājis precī atbilstoši Līguma un CISG 35.panta noteikumiem, ir pilnīgi absurdi ignorēt turpmāko pušu komunikāciju, to starpā panāktās vienošanās un it īpaši paša prasītāja apliecinājumus attiecībā uz to, ka tika panākts risinājums, kā izveidojušos situāciju atrisināt.

Attiecībā uz starptautiskajiem preču pirkumu un pārdevumu līgumiem ir vispārīgi pieņemts, ka katrs no līgumiem kalpo konkrētam mērķim, piemēram, minēto preču tālākpārdošanai vai to izmantošanai ražošanas procesā. Tāpēc situācijā, kurā prasītājs apzinās, kāpēc atbildētājs vēlas iegādāties konkrētos kokmateriālus, proti, lai tos varētu izmantot koka palešu ražošanā, noteiktajiem standartiem neatbilstošas preces piegāde atņem atbildētājam labumu, ko tas vēlējas gūt no Līguma. Ņemot vērā Līguma noslēgšanas mērķi, kā arī ievērojot CISG 46.panta trešo daļu, atbildētājs ar prasītāju varēja vienoties tikai un vienīgi par tādu trūkumu novēršanas mehānismu, kas konkrētajos apstākļos pusēm šķita saprātīgi, tostarp nodrošinot sākotnējā Līguma slēgšanas mērķa sasniegšanu kokmateriālu izmantošanu koka palešu ražošanā.

Atbilstoši atbildētāja un prasītāja pārstāvju komunikācijai šāda vienošanās tika panākta, proti, pirmkārt, atbildētājs piedāvāja kokmateriālus pārvevēt, otrkārt, prasītājs piekrita cenas samazinājumam, jo pēc pārvevēšanas materiālu vērtība samazinātos. Pēc sākotnējās aplēses, kā tas izriet no pušu komunikācijas, cenas samazinājums tika noteikts 1'089,67 *euro* apmērā. Turklāt no minētās komunikācijas var redzēt, ka šo summu veidoja divas pozīcijas: ēvēlēšanas izmaksas (EUR 174 + EUR 190) un kokmateriālu vērtības samazinājums (EUR 302,36 + EUR 423,31).

Puses par samaksas samazinājumu bija vienojušās jau elektroniskās komunikācijas veidā, kur samaksas samazinājums tādējādi bija pusēm zināms jau 2014.gada 11.septembrī un no atbildētāja puses tika apstiprināts 1'089,67 *euro* apmērā. 2014.gada 20.septembra akts tikai apstiprināja sākotnēji norādītā samazinājuma apmēru, norādot, ka izmaksas ir 1'089,31 *euro*, tādējādi tās pat nedaudz samazinot.

Atbildētājam bija tiesības nepieņemt precī, kura neatbilst specifikācijai, savukārt Līguma 5.4.punkts ļāva atgriezt šos materiālus. Atbildētājs norāda, ka pastāv būtiska atšķirība starp preces piegādes faktu un preces pieņemšanas (akceptēšanas) faktu. Konkrētajā situācijā, kā tas izriet no pušu komunikācijas, atbildētājs nepieņēma precī, sniedzot skaidrojumu, ka trūkumu novēršana nav izdevusies un materiāls, tādējādi, nav derīgs tā mērķa sasniegšanai, kurai Līgums tika noslēgts. Tātad Līgums no prasītāja puses nav ticis izpildīts un tam nepienākas samaksa.

Līgums nenoteica termiņu, kādā trūkumu novēršana ir jāveic, un puses, vienojoties par trūkumu novēršanas mehānismu, arī nenoteica šādu termiņu, tāpēc tiesas piebilde, par to, ka ir nokavēti prekluzīvie termiņi, nav pamatota.

Pat ja tiktu uzskatīts, ka prasītājs ir daļēji izpildījis tā saistības atbilstoši CISG 35.pantam un atbildētājs ir nokavējis termiņus preces atgriešanai, lai gan tādi nav noteikti nedz CISG regulējumā, nedz arī pušu vienošanās par termiņu preces atgriešanai, norāda, ka nav iespējams konstatēt samaksas pienākumu pilnā apmērā, jo puses bija vienojušās par samaksas samazinājumu, kas nozīmē, ka prasību būtu jāapmierina apmērā, kas ir mazāks par 1'089,31 *euro*.

Papildus iepriekš minētajiem juridiskajiem argumentiem, atbildētājs norāda, ka tiesa ir kļūdinjusies attiecībā uz faktisko apstākļu novērtēšanu, neievērojot atšķirīgo datumu pieraksta veidu Amerikas Savienotajās valstīs un kontinentālajā Eiropā. Analizējot savstarpējo elektronisko komunikāciju, tiesa ir norādījusi, ka saziņa notikusi 2014.gada novembrī, lai gan patiesībā komunikācija notika 2014.gada septembra mēnesī. Amerikas Savienotajās valstīs datuma pieraksts tiek veikts pēc formulas mēnesis/diena/gads, savukārt kontinentālajā Eiropā pēc pieraksta diena/mēnesis/gads. Tā kā elektroniskās saziņas platforma Skype ir Amerikas Savienotajās valstīs bāzēta kompānija, arī laika pieraksts notiek pēc šīs formulas. Iespējams, ka tieši šis apstāklis, kas spēlēja nozīmīgu lomu attiecībā uz faktisko apstākļu konstatēšanu, it īpaši uz dažādo neesošo prekluzīvo termiņu ievērošanu, kuru neievērošanu bija konstatējusi tiesa.

2016.gada 18.maijā tiesā saņemti prasītāja paskaidrojumi par atbildētāja apelācijas sūdzību, norādot, ka 2014.gada 9.jūlija līguma 7.2.punkts

nosaka, ka visi strīdi, kas radušies līguma darbības laikā tiek izskatīti Latvijas tiesības aktos noteiktajā kārtībā. Līdz ar to, ņemot vērā arī līguma 8.1.apakšpunktu, pusēm ir saistoši Latvijas Republikas likumi. Pārnacionālās normas būtu piemērojamas, ja kādu no strīdīgajām attiecībām neregulētu līgums vai Latvijas Republikas likums.

Ņemot vērā, ka atbildētājs pieņēmis prasītāja nosūtītos zāģmateriālus, brīvi rīkojies ar tiem, veicot pārstrādi, ir tikai likumsakarīgi, ka atbildētājam ir arī jāveic samaksa par precī. Secināms, ka atbildētāja tiesības atgriezt precī prasītājam neparedz ne Civillikuma, ne arī Konvencijas normas, līdz ar ko nav nozīmes apelācijas sūdzībā izteiktajam motīvam, ka tiesai bija primāri jāpiemēro Konvencijas, nevis Civillikuma normas.

Norāda, ka nepiekrīt apelācijas sūdzības motīvam, ka atbildētājs būtu tiesiski izmantojis savas līgumā pieliktās tiesības atgriezt precī prasītājam par to nemaksājot. Līguma 5.4.punktā puses bija vienojušās par kārtību, kādā var tikt risināts jautājums par preces atgriešanu, proti, atbildētājs kā pircējs var atgriezt precī prasītājam kā pārdevējam zāģmateriālus, kuri neatbilst kvalitātes prasībām, tikai pēc līgumslēdzēju pušu vienošanās. Šāda vienošanās starp pusēm nekad nav tikusi nedz apspriesta, nedz panākta.

Norāda, ka pirmās instances tiesa spriedumā 4.lapaspusē ir sīki izanalizējusi un devusi atbilstošu vērtējumu pušu starpā veiktajai elektroniskā pasta un Skype sarakstei, no kuras redzams, ka atbildētājs bija apņēmis veikt piegādātās zāģmateriālu kravas pārvevešanu un pēc pārstrādes sagatavot un iesniegt prasītājam atbilstošus dokumentus, apmaksu par produkciju samazinot par attiecīgo starpību. Tāpat pirmās instances tiesa ir pamatoti konstatējusi, ka atbildētājs lietā nav iesniedzis atbilstošus pierādījumus, no kuriem būtu redzams, ka tā sevī pausto apsolījumu būtu izpildījis. Iesnēgtie pierādījumi ir pretrunīgi un nesniedz skaidru priekšstatu par atbildētāja zaudējumu apmēru.

Tiesas sēdē atbildētāja pārstāvis uzturēja apelācijas sūdzību, prasību neatzina, sniedza paskaidrojumus. Prasītāja pārstāvis apelācijas sūdzību neatzina, uzturēja prasību, sniedza paskaidrojumus.

Motīvu daļa

Noklausoties pušu paskaidrojumus tiesas sēdē, pārbaudot lietā iegūtos pierādījumus, Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģija uzskata, ka apelācijas sūdzība ir pamatota daļēji, līdz ar ko arī prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Lietā nav strīda, ka starp pusēm pastāv līgumiskās attiecības, kas izriet no 2014.gada 9.jūlijā noslēgtā Zāģmateriālu piegādes līguma. Nav strīda, ka līgumisko attiecību ietvaros prasītāja piegādāja atbildētājam divas zāģmateriālu kravas. Par kravu piegādi apmaksa nav veikta. Lietā ir strīds par atbildētājas pienākumu veikt zāģmateriālu piegādes apmaksu, jo atbildētājas ieskatā, tie piegādāti neatbilstoši specifikācijai un nekvalitatīvi.

Tiesas ieskatā ir pierādīts fakts, ka zāģmateriāli tika piegādāti neatbilstoši pasūtījuma specifikācijai un tie bija nekvalitatīvi, jo bija ar pelējumu. Minēto faktu nav apstrīdējis prasītāja pārstāvis, kā arī tas izriet no lietā esošajiem rakstveida pierādījumiem – Skype sarakstes, kurā prasītājas pārstāvis apstiprināja, ka zāģmateriālu izmēra neatbilstība ir prasītājas kontroles trūkumu rezultāts un apstiprināja, ka izmaksas par zāģmateriālu ēvelešanu ir jāuzņemas prasītājai (lpp.65).

Apelācijas instances tiesa atzīst par pamatotu apelātoru viedokli, ka strīda izšķiršanā piemērojama Apvienoto Nāciju Organizācijas 1980.gada 11.aprīļa Konvencija par starptautiskajiem preču pirkuma – pārdevuma līgumiem (turpmāk tekstā – Konvencija), jo līgumslēdzēju puses atrodas dažādās valstīs, kuras ir ratificējušas Konvenciju.

Saskaņā ar Konvencijas 6.pantu, puses var izvēlēties Konvencijas piemērošanu vai arī, ievērojot 12.pantu, atkāpties no jebkura tās noteikuma, vai mainīt kādu no šiem noteikumiem. Puses līgumā nav vienojušās par Konvencijas piemērošanas izlēgšanu, līdz ar ko apelācijas instances tiesa atzīst, ka izšķiramajam strīdam piemērojama konvencija.

Tādējādi nepamatots ir pirmās instances tiesas secinājums, ka pārnacionālās normas piemērojamas, ja kādu no strīdīgām attiecībām nenosaka Latvijas nacionālā likumdošana, jo atbilstoši Konvencijas 7.panta otrai daļai, nacionālās tiesības ir piemērojamas tikai tiktāl, cik šajā strīdā būtiskos jautājumus neregulē Konvencija.

Par pamatotu apelācijas instances tiesa gan atzīst pirmās tiesas secinājumu, ka Konvencijas regulējums piemērojams, ja puses strīdīgām jautājumam risinājumu nav devušas noslēgtajā līgumā, jo līgumslēdzēju pusēm ir tiesības vienoties līgumā par nosacījumiem, kuri sašaurina vai tieši pretēji paplašina kādas Konvencijas normas piemērojamību.

Līguma 5.2.punkts paredz, ka, ja preču pieņemšanas laikā konstatēts, ka preču iztrūkums, bojājumi vai citas neatbilstības Līguma noteikumiem, Līgumslēdzēju puses rakstiski vienojas par iztrūkstošā apjoma papildināšanas vai par zaudējumu atlīdzināšanas pircējam termiņiem. Pretenzijas, kas izteiktas vēlāk nekā 15 dienu laikā pēc preču pieņemšanas brīža, netiek pieņemtas.

Par pamatotu atzīstams apelācijas sūdzības arguments, ka pirmās instances tiesa nepamatoti secināja, ka pierādījumi tam, ka puses, atbilstoši Līguma 5.2.punkta noteikumiem, būtu rakstveidā vienojušās par preces cenas samazinājuma apmēru vai jebkādu citu atbildētāja iespējamo zaudējumu apmēru, kā arī par samaksas termiņiem, tiesā nav iesniegti.

Konvencijas 13.pants *expressis verbis* paredz, ka "rakstveida forma" sevī ietver telegrammu un teleksu, tomēr, ņemot vērā to, ka Konvencija tika pieņemta 1980.gadā, šīs normas tiesiskais tvērums nevar tikt reducēts tikai uz šiem pantā norādītajiem "formas" veidiem. Atbilstoši Konvencijas Konsultatīvās padomes viedoklim (<http://www.cisg.law.pace.edu/cisg/CISG-AC-op1.html#art47>), kas ir uzskatāms par autoritatīvo tiesību avotu Konvencijas tiesību normu interpretācijai, attiecībā uz jēdzienu "rakstveidā" ir norādīts sekojošais: "Puses var vienoties par to kāda veida rakstveida formu tās plāno izmantot (Konvencijas 6.pants). Tās var, piemēram, vienoties, ka tiek pieņemtas tikai papīra vēstules, kas nosūtītas, izmantojot ieteiktu kurjeru pakalpojumu. Ja vien puses nav ierobežējušas rakstveida jēdzienu, tiek prezumēts, ka elektroniskā komunikācija arī tiek ietverta jēdziena "rakstveidā" tvērumā. Šo prezumciju var pastiprināt vai samazināt atkarībā no pušu iepriekšējās rīcības vai kopīgās prakses (CISG 9.panta pirmā un otrā daļa)."

Pamatoti apelātors norāda, ka ievērojot iepriekš minēto normas vispārātrāto interpretāciju, var secināt, ka Konvencijas kontekstā jēdziens "rakstveidā" ietver arī elektronisko formu. Turklāt puses Līgumā nav izdarījušas izņēmumus, ierobežojot jēdziena "rakstveidā" tvērumu atbilstoši Konvencijas 6.pantam, tieši pretēji puses pat ir vairākkārt Līguma tekstā norādījušas, ka pieļaujama arī elektroniskā komunikācija, piemēram, Līguma 1.2.punktā un Līguma 8.7.punktā. Turklāt to, ka puses uzskatīja par pieņemamu elektronisko komunikāciju atbilstoši Konvencijas 9.panta pirmajai daļai pastiprina arī pušu iepriekšēja prakse attiecībā uz Skype un e-pastu izmantošanu. Tādējādi ir viennozīmīgi skaidrs, ka konkrētās lietas ietvaros jēdziens "rakstveidā" ietver arī elektronisko saziņas formu.

No pušu Skype sarakstes, kuras izdrukas atrodas lietas materiālos redzams, ka puses atbilstoši Konvencijas regulējumam Līguma 5.2.punkta ietvaros ir vienojušās par zaudējumu atlīdzināšanu pircējam, proti, prasītāja ir akceptējusi atbildētājas piedāvājumu, ka vienīgais iespējamais radušās situācijas risinājuma veids ir tāds, ka atbildētāja pārvevēl piegādāto zāģmateriālu kravu, bet prasītājai jānes zaudējumi par pārvevešanu un piegādātā zāģmateriāla apjoma izmaiņām (lpp.65).

Pirmās instances tiesa ir secinājusi, ka atbildētāja nav pierādījusi, kādā apmērā tai radušies zaudējumi produkcijas pārstrādes rezultātā, proti, ar tiesas sēdē pārbaudītiem pierādījumiem nav apstiprināts fakts, ka atbildētāja, kā tas norādīts vienpusēji sastādītajā aktā, ir cietusi zaudējumus tieši EUR 1'089,31 apmērā.

Apelācijas instances tiesa pievienojas apelātoru viedoklim, ka šāds pirmās instances tiesas secinājums nav pamatots.

No akta par neatbilstošu materiāla kvalitāti (lpp.78), kurš tika nosūtīts prasītājam elektroniskā veidā, izriet, ka zaudējumi sastāda EUR 1'089,31. Aktā norādītais pozīcijas kā veidojas kopējais zaudējumu apmērs, proti, to sastāda ēvelēšanas izmaksas un izmēra starpība pēc ēvelējuma.

Skype sarakstē (lpp.6), uz kuru iepriekš atsaucās apelācijas instances tiesa, atbildētāja informē prasītāju par darba un produkcijas cenas izmaiņām. Šīs pozīcijas ir praktiski vienādas ar aktā norādītajām. Izmaiņas ir tikai dažu desmitu euro centu robežās un par labu prasītājam. Prasītājas pārstāvis akceptēja minēto piedāvājumu.

Apelācijas instances tiesa atzīst, ka ir pierādīti atbildējas iebildumi, ka tai ir tiesības prasīt samaksas samazinājumu minētās summas apmērā. Ņemot vērā, ka nav strīda, ka sākotnējās kopējās kravas piegādes vērtība sastāda EUR 3'322,19 (lpp.20), līdz ar ko no atbildētājas par labu prasītājam piedzenama kokmateriālu pirkuma cenas starpība EUR 2'232,88 apmērā, jo Civillikuma 1587., 1590.pants paredz, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliedz līdžam pienākumu izpildīt apsolīto un katrai pusei ir pret otru prasības tiesības par līguma izpildīšanu. Arī Civillikuma 2021.pants paredz, ka no pirkuma līguma izceļas abām pusēm savstarpējas prasījumu tiesības kā uz līguma izpildīšanu, tā arī uz zaudējumu atlīdzību.

Puses līgumā nav pielīgušas procentu maksāšanas pienākumu, līdz ar ko piemērojamas Civillikuma 1759.panta pirmā punkta, 1765.panta otrā un trešās daļas normas, kas paredz, ka par katru parāda nokavējumu par preces piegādi maksājuma likumisko nokavējuma procenti, kas ir astoņi procentpunkti virs procentu pamatlīkmes gadā.

No lietas materiāliem izriet, ka prece tika piegādāta 2014.gada 28.augustā, bet rēķina apmaksa, atbilstoši līguma 3.4.punktam, bija jāveic līdz 2014.gada 4.septembrim, līdz ar ko likumiskie nokavējuma procenti no pamatparāda EUR 2'232,88 līdz 2014.gada 31.decembrim par 118 kavētām dienām, ar procentu likmi 8,15%, sastāda EUR 58,83, bet par prasītājas prasītām 51 kavējuma dienām 2015.gadā, ar procenta likmi 8,05%, sastāda EUR 25,11. Tāpat prasītājam atzīstamas tiesības līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos nokavējuma procentus (Civīlprocesa likuma 195.pants).

Saskaņā ar Civīlprocesa likuma 44. panta pirmās daļas 1. punkta "a" apakšpunktu, ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdības samaksai atlīdzināmi prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8'500 euro, - to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījuma apmierinātās daļas.

Lietā atrodas rēķini un maksājuma uzdevumi par advokāta palīdības apmaksu EUR 750 apmērā (lpp.87-90).

Civīlprocesa likuma 44.panta piektā daļa paredz, ka tiesa var tiesa var noteikt mazāku apmēru atlīdzināmo izdevumu advokāta palīdības samaksai, ievērojot taisnīguma un samērīguma principu, kā arī izvērtējot objektīvos ar lietu saistītos apstākļus, it īpaši — lietas sarežģītības un apjomīguma pakāpi, tiesas sežu skaitu lietas izskatīšanas laikā un tiesu instanci, kurā prasība tiek izskatīta.

Apelācijas instances tiesa atzīst par nepieciešamu samazināt piedzenamo atlīdzību līdz EUR 200, jo prasītājas prasība tika apmierināta tikai daļēji, kā arī ievērojot taisnīguma un samērīguma principu ar piedzīto zaudējuma apmēru secināms, ka advokāta atlīdzība nav samērīga, jo tā sastāda turpat trešo daļu no piedzītās naudas summas. Samērīga atlīdzība apelācijas instances tiesas ieskatā būtu EUR 200.

Saskaņā ar Civīlprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, proporcionāli prasījuma apmierinātajai daļai, tiesa piespiež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Tādējādi no atbildētājas prasītājas labā piedzenama samaksātā valsts nodeva EUR 327,41 apmērā un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi EUR 4,70 apmērā.

Atbilstoši Civīlprocesa likuma 39.panta pirmajai daļai, 40.panta pirmajai daļai, no atbildētājas par labu valstij piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kurus nesedz prasītājas veiktais maksājums EUR 8,48 apmērā.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz sprieduma motīvu daļā norādītajām materiālām tiesību normām un Civīlprocesa likuma 430.pantu, 432. – 434. pantiem, Civīlietu tiesu kolēģija

n o s p r i e d a :

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no SIA „Euro Trading Company”, reģistrācijas Nr.40003741755, par labu UAB „Sargaso Grupe”, reģistrācijas Nr.303237712, parādu EUR 2'232,88, likumiskos nokavējuma procentus par laiku no 2014.gada 4.septembra līdz 2015.gada 20.februārim EUR 83,94, tiesas izdevumus EUR 332,11 un ar lietas vešanu saistītos izdevumus EUR 200, bet pavisam EUR 2'848,93 (divi tūkstoši astoņi simti četrdesmit astoņus euro un deviņdesmit trīs euro centus). Samaksa veicama AB „Citadele banka”, konta Nr.LT7290000010467125.

Noteikt UAB „Sargaso Grupe” tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no SIA „Euro Trading Company” likumiskos procentus – astoņus procentpunktus virs procentu pamatlīkmes no nesamaksātās parāda pamatsummas EUR 2'232,88, ievērojot, ka procentu summa kopumā nepārsniedz pamatparāda apmēru.

Piedzīt no SIA „Euro Trading Company”, reģistrācijas Nr.40003741755, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus EUR 8,48 (astoņi euro, 48 centi) apmērā. Maksājumu apstiprinoši dokumenti sprieduma labprātīgai izpildei noteiktajā termiņā, iesniedzami Rīgas apgabaltiesas Civīlietu tiesu kolēģijas kancelejā.

Noteikt SIA „Euro Trading Company” sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu termiņu no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Noraidīt UAB „Sargaso Grupe” prasību daļā par parāda piedziņu EUR 1'089,31 apmērā un likumisko nokavējuma procentu piedziņu EUR 40,61 apmērā.

Spriedumu var pārsūdzēt Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civīlietu departamentā 30 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Prīekšsēdētājs:	M.Sviķis
Tiesneši:	G.Ozoliņa L.Volberga